

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	228 «Педіатрія»
кваліфікація освітня	магістр педіатрії
кваліфікація професійна	лікар
освітньо-професійна програма	«Педіатрія» денна
форма навчання	
курс(и) та семестр(и) вивчення навчальної дисципліни	V курс, IX семестр,

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- ▶ Кількість кредитів / годин – 3,0/90, із них:
- ▶ Практичні (год.) – 20
- ▶ Самостійна робота (год). – 70
- ▶ Вид контролю Залік

► Клінічна біохімія вивчає особливості порушень біохімічних процесів в організмі людини (в тому числі, у дітей різного віку) і методів лабораторно-діагностичних біохімічних досліджень в клініці. Клінічна біохімія – прикладна наука, яка ґрунтується на використанні теоретичних питань і методів біологічної хімії в сфері клінічної медицини, орієнтується на вивчення порушень хімічних процесів життєдіяльності та засоби їх виявлення з метою усунення або корекції. Сучасна клінічна біохімія дозволяє суттєво полегшити кваліфіковану та обґрунтовану постановку діагнозу, вибір тактики лікування та оцінки прогнозу при багатьох захворюваннях, розробку скринінг-тестів для ранньої діагностики, моніторинг розвитку та перебігу захворювань. Клінічні лабораторні тести займають вагомe місце серед усіх лабораторних клінічних досліджень.

МЕТА ДИСЦИПЛІНИ:

- ▶ **Мета дисципліни:** підвищення рівня клінічного мислення шляхом навчання здобувачів вищої освіти практичному застосуванню сучасних теоретичних знань з патобіохімії людини для більш глибокого обґрунтування клінічної оцінки типових станів пацієнтів різного віку при діагностиці захворювань, складанні плану лабораторного обстеження, лікуванні та контролі віддалених результатів; формування знань про клініко-діагностичне значення біохімічних показників; формування знань про зміни тканинного метаболізму при різних видах патологій; засвоєння результатів біохімічних досліджень та змін, біохімічних і ферментативних показників, які застосовуються для діагностики захворювань дітей різного віку; аналіз біохімічних процесів та їх регуляції в забезпеченні функціонування органів та систем організму дітей різного віку.

- ▶ На кожному практичному занятті розглядаються механізми порушень вуглеводного, ліпідного, білкового обмінів. Також цікавими є питання патохімії імунних процесів, розладів сполучної тканини та інші питання.
- ▶ Особлива увага приділяється біохімічним тестам, що дозволяють діагностувати основні розлади метаболізму.
- ▶ Розглядається велика кількість первинних ензимопатій, особливості їх діагностики в дитячому віці та багато інших питань.

ПЕРВИННІ ЕНЗИМОПАТІЇ

Фенілкетонурія

- ▶ успадковується за автосомно-рецесивним типом, зумовлена дефектом гена ферменту фенілаланінгідроксилази
- ▶ в результаті, фенілаланін не перетворюється в тирозин, що в подальшому призводить до порушення синтезу катехоламінів, тиреоїдних гормонів, меланіну.
- ▶ скринінговим тестом служить проба Фелінга за реакцією між фенілпіровиноградною кислотою, яка виділяється з сечею дитини, і хлорним залізом. При позитивній реакції з'являється типове зелене забарвлення. Крім того, виводяться з сечею інші аномальні метаболіти, такі, як фенілмолочна і фенілоцтова кислоти.

Хвороба Гоше

- ▶ успадковується за автосомно-рецесивним типом, зумовлена дефектом гена ферменту лізосом – глюкоцереброзидази.
- ▶ Дефект ферменту призводить до накопичення субстрату глюкоцереброзиду в лізосомах макрофагів та інших клітин, наприклад, остеобластів. Заповнені ліпідами «клітини Гоше» акумулюються в різних тканинах і органах, особливо в селезінці, печінці, кістковому мозку, легнях та мозку.
- ▶ Початкове лабораторне дослідження може включати дослідження ферментів. У результаті активність ферменту менша за 15 % середньої активності у нормі вважається діагностичною.^[34]
- ▶ Діагностичні тести:
  - ❑ вимірювання активності глюкоцереброзидази в сухих плямах крові, у лейкоцитах крові;
  - ❑ вимірювання активності хітотриозидази є допоміжним тестом при діагностиці ХГ, оскільки значна частка населення є носіями алелей, що призводять до низької активності цього ферменту. Крім того, активність хітотриозидази є важливим маркером успішності лікування ХГ;
  - ❑ молекулярно-генетична діагностика з метою виявлення мутацій у гені глюкоцереброзидази

БІОХІМІЧНИЙ АНАЛІЗ КРОВІ ДИТИНИ

Типовий *біохімічний аналіз крові дитини* зазвичай складається з розшифровки восьми характеристик. Всі ці показники встановлюються під час біохімічного аналізу з метою визначення загального стану організму дитини, або ж визначаються для діагностики певних патологічних відхилень і захворювань.

Ця процедура є обов'язковою для всіх пацієнтів, які приймаються у відділення невідкладної допомоги, адже на основі показників біохімічного аналізу крові дитини можна точно і дуже швидко встановити найбільш ймовірну причину захворювання, щоб вчасно надати дитині необхідну і повноцінну допомогу.

Наприклад, у США всі показники, які включає в себе біохімічний аналіз крові дітей, прийнято називати BMP (**basic metabolic panel**), що в перекладі означає «основна метаболічна панель».

Біохімічні показники визначаються, перш за все, для визначення таких трьох загальних оснонормальне функціонування нирок;

- рівень глюкози і кальцію в крові;
- загальний баланс рідин та електролітів в організмі.

-

Норми біохімічного аналізу крові у дітей дуже рухливі і здатні змінюватися при будь-якої патології:

- ▶ Білок (г / л). У нормі цей показник у новонародженого від 48 до 73, у дітей старшого віку – 62-82. При виявленні його нижче допустимої концентрації можна запідозрити онкологію, виснаження, патології кишечника. Висока концентрація білкового речовини викликана інфекційними процесами, що протікають в організмі, а також великими опіками.
- ▶ Глюкоза (м / моль). Показник вважається особливо важливим для тих дітей, де в родині є хворі, які страждають на цукровий діабет. За підсумками біохімічного аналізу крові у дітей норма рівня глюкози повинна бути в діапазоні від 3,3 до 5,5. Будь-яке, навіть незначне відхилення від цих величин є приводом для подальшого обстеження.

Проводячи дослідження біоматеріалу, спочатку звертають увагу на основні показники біохімічного аналізу крові у дітей, які відповідають за нормальне функціонування печінки:

- ▶ Білірубін (мкмоль / л). У нормі у немовлят від 17 до 68, а до початку другого місяця життя істотно знижується і зупиняється в межах 3,4-13,7. Такі коливання білірубіну у новонародженого пояснюються транзиторною або фізіологічної жовтяницею, що є допустимим явищем.
- ▶ АЛТ (Од / л). Являє собою внутрішньоклітинний печінковий фермент. У нормі у дітей не повинен перевищувати 40. Збільшення показника свідчить про руйнування клітинної тканини печінки.
- ▶ АСТ. Одиниця виміру, як і у попереднього ферменту. АСТ в біохімічному аналізі крові у дітей в нормі до 40. Причини зміни цього показника аналогічні АЛТ.
- ▶ Лужна фосфатаза (Од / л). У немовлят норма 150, з віком вона збільшується до 640. Після статевого дозрівання дитини показник знижується до мінімального значення 30, а максимальне 140. Лужна фосфатаза однією з перших реагує на патологію крові, зокрема на розвиток гострого лейкозу, рання діагностика якого дозволяє своєчасно призначити необхідну терапію, що приводить до повного вилікування.

Показники крові, відповідальні за роботу сечовидільної системи дитини:

- ▶ Креатинін (ммоль / л). Ця речовина синтезується в м'язовій тканині і виділяється нирками. За підсумками біохімічного аналізу крові у дітей норма коливається в межах 30-115 і з віком практично не змінюється. Причина підвищення креатиніну криється в порушенні видільної функції нирок. Крім того, збільшення його концентрації можливо при лихоманці.
- ▶ Сечовина (ммоль / л). Одиниця виміру аналогічна попередньому показнику. Норма у новонароджених від 2,5 до 4,5. У міру дорослішання концентрація поступово збільшується, а максимально допустима межа становить 7,6, як у дорослої людини. Нижній межі не зазнає змін. Різкий стрибок подає сигнал про патологію нирок.

**ЧЕКАЄМО ВАС
НА КАФЕДРІ
БІОЛОГІЧНОЇ ТА БІООРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ!!!!!!**

